

יִשְׂרָאֵל דְּאִיְהִי קִיּוּמָא רְבִיעָאָה לְבוֹרְסִיא ולמדנו שהשנה הרביעית היא המלכות העומדת רביעית לכסא הבינה שיש לו ד' רגלין חג"ת ומלכות, וְכֻלָּא חָד, דְּהָא כְּדִין קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזַדְּוּג בְּהַ בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל והכל אחד כי ז"ן מתיחדים יחד ושנה הרביעית כולל את שניהם, וְכְדִין הִיא קְדִישׁ, וְהַלּוּלָא קְדִישָׁא אֲשֶׁתְּכַח (וקודשא בריך הוא אַזְדְּוּג בְּהֶדְהָ) ואז בשעת היחוד גם המלכות בחינת קודש ואז נמצא הלול ושמחה של זווגם הקדוש, ולכן מעלים את הפירות לירושלים לאכלם שם בקדושה והם מתברכים שם מהיחוד הקדוש.

בשנה הרביעית מותרים הפירות באכילה

וְכִדְיִן תִּיִלִּין אֲתַמְנֵן עַל עֲלָמָא, עַל כָּל מְלָה וּמְלָה כְּדָקָא חַזִּי לֵיהּ ואז בשנה הרביעית מתמנים הכוחות העליונים על העולם על כל דבר ודבר כראוי לו מִכָּאן וּלְהֵלְאָה מִתְּבַרְכָּאן כְּלָהוּ, וְשִׂאֲרֵי לְמִיכָל ומכאן והלאה מתברכים הפירות ומותרים למאכל, דְּהָא כְּלָהוּ בְּשִׁלְיֻמוֹתָא דְכֻלָּא כי כולם הם בשלימות הכל, בְּשִׁלְיֻמוֹתָא דְעִילָא וְתַתָּא בשלמות שלמעלה שהרי נתברכו מהיחוד הקדוש ובשלמות שלמטה כי כבר נתבשל הפרי כראוי.

האוכל בשלוש השנים הראשונות של הפרי אין לו חלק בקוב"ה ושכינתיה

וְעַד לֹא אֲשַׁתְּלִים בְּכֹלָא מִתְּתָא וּמֵעִילָא, אָסִיר לְמִיכַל

מִנִּיהּ וכל עוד לא נשלם הפרי בהכל מלמעלה ומלמטה אסור לאכול ממנו.

וּמֵאֵן דְּאָכִיל מִנִּיהּ, כְּמֵאֵן דְּלִית לִיהּ חוּלְקָא בְּקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל ומי שאוכל ממנו הוא כמי שאין לו חלק

בקוב"ה ושכינתיה, דְּהָא הָהוּא אִיבָא בְּלֹא רְשׁוּתָא עֲלָאָה

כְּדִישָׁא קִימָא כי אותו הפרי עומד בלא רשותו העליון והקדוש של ז"א, וְדָלָא

שְׂאִירֵי עֲלִיהּ עַד דִּישַׁתְּלִים כי אין היחוד שורה עליו עד שנשלם. וּבְלֹא

רְשׁוּתָא. תְּתָאָה, דְּהָא לֹא אֲסַתְּכַמַּת (ס"א אַתְּבַסְמַת) חֵילָא

דְּאַרְעָא בִּיהּ וגם עומד בלי רשות התחתונה של המלכות כי עדין לא נמתק כח

האילן על ידי הארץ עד שיעברו ג' שנים. וְהָהוּא דְּאָכִיל מִנִּיהּ, אַחֲזִי

נְרַמִּיהּ דְּלִית לִיהּ חוּלְקָא לְעִילָא וְתִתָּא ומי שאוכל ממנו הוא

מראה שאין לו חלק למעלה ולמטה דהיינו בזו"ן, וְאִי בְּרִיךְ עֲלִיהּ, בְּרַכָּה

לְבַטְלָהּ הוּא ואם הוא מברך על אותו הפרי הרי זו ברכה לבטלה. דְּהָא

קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד כְּעַן לֹא שְׂרִיא עֲלוּי כי ברכת הקב"ה לא

שורה עדין על פרי זה, וְלִית בִּיהּ חוּלְקָא וגם אין בו חלק המלכות.

רַחֲמָנָא לִישׁוּבִינָן מֵאִינוּן דְּלֹא מִשְׁנִיחִין לִיקָרָא

דְּמֵאֲרִיהוּן [לב] ה' יצילנו מאותם שלא משגיחים בכבוד קונם.

אור הרשב"י

[לב] והתבונן וראה כי לא אמר ה' יצילנו שלא נהיה מאותם שלא משגיחים על כבוד

הלימוד היום

לע"נ יוסף בן אהרון וכמיסה ז"ל

בזמן המשיח יסתלק הנחש ויהיה יחוד זו"ן

וְכַאֲשֵׁר אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא בְּעֵלְמָא דִּין, וּבְעֵלְמָא דְאַתֵּי

אשריהם הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עֲלֵייהוּ כְּתִיב עליהם

אור הרשב"י

הגניסות או מפני החולי ישב לבדו יחידים כענין שנאמר ישב בדד וידום, ואם היו רעים וחטאים שאין מנחים אותו לישב במדינה אלא אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים כענין שנאמר מי יתנני במדבר מלון אורחים. עכ"ל.

והרמח"ל במסילת ישרים (פ"ה) כתב שאחד ממפסדי הזהירות היא החברה הרעה וז"ל: והמפסיד השלישי הוא החברה, דהיינו, חברת המפשים והחוטאים, והוא מה שהכתוב אומר (משלי יג): ורועה כסילים ירוע. כי הנה אנחנו רואים פעמים רבות אפילו אחר שנתאמת אצל האדם חובת העבודה והזהירות בה, יתרפה ממנה או יעבור על איזה דברים ממנה כדי שלא ילעגו עליו חבריו או כדי להתערב עמהם, והוא מה ששלמה מזהיר ואומר (שם כד): ועם שונים אל תתערב.

כי אם יאמר לך אדם (כתובות יז): לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות, אף אתה אמור לו, כמה דברים אמורים, בכני אדם שעושים מעשי אדם, אך לא בבני אדם שעושים מעשי בהמה. ושלמה מזהיר עוד (משלי יד): לך מנגד לאיש כסיל. ודוד המלך

קונם אלא אמר ה' יצילנו מאותם שלא משגיחים וכו' ורצונו לומר שיצילו מהם שלא יהיו בחברתנו, כי כשאדם נמצא בחברה רעה אפילו יהיה צדיק גמור אי אפשר שלא ישפיעו עליו, וכבר כתב רבינו יונה בפירושו למשלי (פ"א) ה' הקדמות להצליח בעבודת ה' הראשונה שיקדים בחברת הטובים והמלמדים להועיל ויחפוץ לשמוע מוסרם והשנית יזהר מכל חברה רעה ולא יתחבר לרשע פן ישלילו וכו' ע"ש.

והרמב"ם (הלכות דעות פ"ו הלכה א) כתב: דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע, ואומר אשרי האיש וגו', וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים, ואם היו כל המדינות שהוא יודעם ושומע שמועתן נוהגים בדרך לא טובה כמו זמנינו, או שאינו יכול ללכת למדינה שמנהגותיה טובים מפני

הלימוד היומי

לע"נ יוסף בן אהרון וכמיסה ז"ל

כתוב (משלי ד) **וְאַרְחָ צְדִיקִים כְּאֹר נוֹגֵה** הולך ואור עד נכון היום היינו

אור הרשב"י

חסיד" וגם להמנע מלאכול ולשתות לא יכל, ובעוד שהוא מנסה להרגיז יצר טוב על יצה"ר נכנס לבנק העשיר הגדול שבעיר ובידו שקית מלאה ממטבעות זהב, לפתע נקרעה השקית וכל המטבעות התפזרו, תיכף הורה מנהל הבנק לנעול את הדלתות, והעשיר והפקידים החלו באיסוף המטבעות, העשיר השתמח על הרצפה, נכנס מתחת לשולחנות והספסלים, ואסף במרץ ולא חס על בגדיו היקרים שהתאבקו והתקמטו, ולא על ביזוי כבודו ומעמדו, וגם הפקידים לא צחקו ממנו כלל, אלא אדרבה הצטערו על מה שקרה לו והיו מקוים שימצא את הכל,

מנהל הבנק התבונן בכל המחזה הנגלה לעיניו והרהר בלבו, מדוע לא צוחקים מהעשיר המוכן לבזות את עצמו כ"כ בשביל כסף, אלא היות ובעיניהם יש ערך גדול לכסף, ומה עוד למטבעות זהב, לכן מבינים שאין ממה להתבייש, ואני שרוצה לברך וכי זה פחות ממטבעות זהב, א"כ למה אתבייש, והחליט לחבוש כובע ולברך, ואף אם זה יעורר תמיהה אצל הרואים, ויתכן שאפילו יפלטו איזה מילים זה יהיה רק יום או יומים, אבל אח"כ יתרגלו לזה וישלימו עם זה, וכך עשה, לקח את העוגה והקפה בירך בקול רם ברכה ראשונה ואחרונה, וכולם עמדו ותמחו מה קרה לו, עברו יום ויומיים, ירדה התמיהה ונכנס הדבר לשיגרה.

ואמר על זה מו"ר תכס בן ציון אבא שאול

אמר (תהלים א): אשרי האיש אשר לא הלך ונו', וכבר פירשו, זכרונו לברכה (ע"ז יח): אם הלך, סופו לעמוד. ואם עמד, סופו לישוב. ואומר (תהלים כו): לא – ישבתי עם – מתי – שוא ונו' שנאתי קהל מרעים ונו'. אין לו לאדם אלא להטהר ולנקות עצמו, ולמנוע רגליו מדרכי ההמון השקועים בהבלי הזמן, וישיב רגליו אל הצרות ה' ואל משכנותיו. הוא שדוד עצמו מסיים ואומר (שם): ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה'. ואם יארע לו שימצא בחברת מי שילעג עליו, לא ישית לבו אל הלעג ההוא, אדרבא, ילעג על מלעיגו ויבזם, ויחשוב בדעתו כי לולי היה לו להרויח ממון הרבה, ההיה מניח מה שהיה צריך לזה מפני חבריו שלא ילעגו! כל – שכן שלא ירצה לאבד נשמתו מפני לעג. עכ"ל.

מו"ר הרב בן ציון אבא שאול זצוק"ל היה מספר מה שהביא הג"ר בן ציון לופס זצ"ל באחד מספריו מעשה במנהל בנק חילוני שבאחד הימים התעוררו בקרבו רשפי תשובה, והחליט לחזור בתשובה ולהיות יהודי כשר, קם בבוקר והניח תפילין בבית, התפלל, בירך על כל דבר לפני ואחרי שאכל, והלך לבנק כהרגלו, ישב על כסאו המרופד והפקידים הנישו לו כוס קפה ועוגה כדרכם בכל יום, והנה נקלע למבוכה, מצד אחד איננו יכול לטעום מאומה ללא ברכה, ומצד שני אינו חבוש כובע בראשו ואיך יברך, ואם יחבוש כובע יהתלו בו: "מה נהיית

הלימוד היומי

לע"נ יוסף בן אהרון וכמיסה ז"ל